

KAHRAMANMARAŞ E TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2022/14

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 15.03.2022 tarihli ve 2022/174 sayılı kararıyla oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
2.2. Kurum Personeli.....	3
2.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler.....	5
3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
3.1. Yönetim ve Personel.....	5
3.2. Fiziksel Koşullar.....	5
3.3. Beslenme.....	7
3.4. Sağlık Hizmeti.....	7
3.5. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri.....	10
3.6. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler.....	11
3.7. Dış Dünya İle Etkileşim.....	14
3.8. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri.....	14
4. TAVSİYELER.....	16
4.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	16
4.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	17

KISALTMALAR

- COVID-19** : Yeni Korona Virüs Hastalığı
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
- PCR** : Polymerase Chain Reaction (Polimeraz Zincir Reaksiyonu)
- STK** : Sivil Toplum Kuruluşu
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: “bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”
3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2/1-k bendine göre UÖM: “İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi” ifade etmektedir.
4. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Kapalı ceza infaz kurumları” başlıklı 8'inci maddesi uyarınca; “Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”
5. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j bendinde, kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli

ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Yukarıda anılan görevlerin ifası çerçevesinde, Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ 27.07.2021 tarihinde bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup ziyaret heyetinde... yer almıştır. Ziyaret COVID-19 salgını sebebiyle “zarar vermeme ilkesi” gözetilerek ve temizlik-maske-mesafe kurallarına riayet edilerek gerçekleştirilmiştir.
7. Bu rapor, TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 96/3 maddesine istinaden, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin gerçekleştirilmesine ilişkin 09.02.2021 tarihli ve 147 nolu toplantısında alınan 2021/16 sayılı kararı ile 16.07.2021 tarihli ve 2986 sayılı Başkanlık Oluru uyarınca 27.07.2021 tarihinde Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.
8. Kuruma girişte görevli personel tarafından Heyet üyelerinin ateş ölçümleri yapılmıştır. Ziyaret ilk olarak Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede, Heyet üyeleri tarafından ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. Ayrıca İdareden; Kurumun iş ve işleyişi ile mevcut durumu, görevli personel, Kurumda barındırılan mahpuslar² ve COVID-19 tedbirleri kapsamında alınan önlemler hakkında bilgi edinilmiştir.
9. Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşme sonrasında ziyaret, sağlık servisi, açık ve kapalı spor salonu, avukat görüşme odası, kütüphane, kamera odası, konferans salonu, kapalı görüşme alanları gibi ortak alanların incelenmesi ile devam etmiştir. Sonrasında özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler ile özel görüşmeler yapılmıştır. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM görevi hakkında genel bilgi verilmiştir. Mahpuslara Kuruma ulaşabilecekleri adres

¹ Bundan sonra Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir

ve iletişim numaraları verilmiş, başvuru yapabilecekleri hususu belirtilmiş; ziyaretin amacı ve kapsamı, isimlerinin Heyet tarafından rastgele seçildiği, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı ifade edilmiştir.

10. Yapılan incelemelerin ardından Kurum Müdürü ile son bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda ziyaret heyetinin ilk gözlem ve tespitleri paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun Kurum İdaresi ile paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilerek ziyaret sonlandırılmıştır.
11. Kurumdaki bina ve eklentilerin tümüne erişimin sağlanmasında, mahpuslarla görüşülmesinde, bilgi ve belgelerin paylaşılmasında Kurum İdaresi ziyaret heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

12. Kurum, 1985 yılında faaliyete geçmiştir. Koşullarda bulunan yatakhane, havalandırma bahçesi ve mutfak alanları fiziksel yapı ve kapasite açısından farklılık arz etmektedir.
13. Ziyaret tarihi itibarıyla Kurum kapasitesi 550, arttırılmış kapasitesi ise 696'dır.
14. Kurumda toplam 54 koğuş bulunmakta olup yatak sayısı 800'dür.
15. Kurumda 1 adet kapalı spor salonu, 1 adet açık halı saha, 3 adet derslik, 4 adet atölye, 1 adet bilgisayar sınıfı ve mahpusların kullanımı için 25 adet bilgisayar bulunmaktadır.
16. Kurum iç ve dış mekânların izlenildiği kamera izleme sistemine sahiptir. Verilerin saklanma süresi 6 aydır. Kameralar tarafından görünmeyen kör noktanın bulunmadığı ve kamerada görülen bir vakaya 1 ila 3 dakika arasında müdahale edildiği bilgisi alınmıştır.

2.2. Kurum Personeli

17. Ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda toplamda 282 personel görev yapmakta olup 29 personel ise geçici görevlendirme ile Kurum dışında çalışmaktadır. Kurumda görevli personelin unvan ve sayısına göre dağılımı Tablo 1'deki gibidir:

Tablo 1: Kurum Personelinin Unvan ve Sayısı

Unvan	Sayı
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	3
İdare Memuru	3
Öğretmen	3
Sayman	1
Psikolog	3
Sosyal Çalışmacı	1
Diş Tabibi	1
Ambar Memuru	1
Memur	2
Kâtip	1
Bilgisayar İşletmeni	7
Sağlık Memuru	3
Teknisyen	5
Şoför	12
Aşçı	2
Kaloriferci	1
Hizmetli	6
İnfaz Koruma Büro Memuru	8
İnfaz Koruma Memuru	218
Toplam Personel Sayısı	282

18. Kurumda görevli personelin 1'i ilkokul, 59'u lise, 50'si ön lisans ve 172'si lisans mezunudur.

19. Pandemi döneminde eğitim merkezlerinde yüz yüze eğitime ara verildiği, Kurum personelinin uzaktan eğitim sistemi ile eğitim merkezleri tarafından düzenlenen; Kurum birimleri işlemleri, ilk yardım eğitimi, firar ve firarı önleme, intihar ve intiharı önleme gibi eğitimleri ve video konferans sistemi ile hizmet içi eğitimleri aldığı, ancak personelin insan hakları alanında eğitim almadığı anlaşılmıştır

20. Pandemi sürecinde; ani müdahale ekibi, iç kantin bölümü görevlileri ve haftalık nöbete gelen görevliler olmak üzere toplamda 35 personelin haftalık olarak mahpuslarla temas halinde olduğu beyan edilmiştir.

2.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

21. Ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda; 445 hükümlü ve 357 tutuklu/hükmen tutuklu olmak üzere toplamda 802 kişi bulunmaktadır. Kurumda 60 kadın mahpus ve anne refakatinde 6 çocuk bulunmaktadır.

3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

3.1. Yönetim ve Personel

22. Ziyarete mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kurum İdaresi ile ilgili genel bir memnuniyet olduğu heyetimizce gözlemlenmiştir. Ayrıca infaz koruma memurlarının büyük bir çoğunluğunun iletişimi ve yaklaşımı ile ilgili olarak mahpuslardan olumlu geri bildirimler alınmış, bu durum Heyetimizce memnuniyetle karşılanmıştır.

23. Görüşme yapılan bazı infaz koruma memurları; COVID-19 pandemisi nedeniyle vardiya sistemi ile çalışma düzeni sebebiyle zorlandıklarını ve personel yetersizliği sebebiyle bir personelin ortalama 9-10 koğuşa bakmak durumunda olduğu, bunun çalışma isteği ve verimini menfi etkilediği bilgisi alınmıştır.

24. İnfaz koruma memurlarının kaldıkları alanın kalabalık olduğu, eş görüşme odasında konaklama sağladıkları, duş alma imkânlarının sınırlı olduğu ve sosyal aktivite yapacak bir alanlarının bulunmadığı gözlemlenmiştir.

3.2. Fiziksel Koşullar

25. Kurum binasının genel bir tadilat geçirmediği, kısmi olarak çeşitli zamanlarda tadilatlar yapıldığı görülmüştür.

26. Kurumun fiziki yapısı sebebiyle standart bir koğuş tipi bulunmadığı, en büyük koğuşun ortalama 330 metrekare, en küçük koğuşun ise 80 metrekare olduğu anlaşılmıştır.

27. Koğuşlara 7/24 su verildiği, haftada iki gün en az bir saat ve sabahları 15 dakika sıcak su verildiği, içme suyu ihtiyacı için arıtma cihazı bulunduğu, arıtma cihazının her koğuşla bağlantı sisteminin kurulduğu, koğuşlara verilen şebeke suyu haricinde günde üç kere içme suyunun bu sistemle verildiği, Kurum idari binası ve koğuşların ısınmasının merkezi doğalgaz ısıtma sistemi ile sağlandığı görülmüştür.

- 28.** Kurum idari binasında ve koğuşlara yakın ara koridorlarda yangın söndürme dolabının (hortum, yangın tüpü) bulunduğu, ayrıca koridorda belirli aralıklarla yangın söndürme tüplerinin konumlandırıldığı gözlenmiş, bununla birlikte binada seyyar duman tahliye fanı bulunduğu, yangın anında otomatik söndürme sisteminin devreye girdiği bilgisi alınmıştır.
- 29.** Kurumda tutulan mahpuslara mevsimine göre örtünme eşyasının verildiği, koğuşun fiziki yapısına ve mahpus sayısına göre dolap bulundurulduğu, ayrıca Kuruma ilk kabul edilen kişilere nevresim, yastık ve sabun gibi temel ürünlerin verildiği beyan edilmiştir. Ancak tekli hücrede kalan ve başka bir ceza infaz kurumundan nakledilen bir mahpusla yapılan görüşmede mahpustan “kendisine söz konusu ürünlerin verilmediği” şikâyeti alınmıştır. Söz konusu şikâyet İdare ile paylaşılmış, İdare tarafından gerekli ürünlerin hemen temini sağlanmıştır.
- 30.** İdare tarafından tüm koğuşların havalandırma alanlarının her gün, gün doğumuyla birlikte kullanıma açıldığı, gün batımıyla birlikte kullanıma kapatıldığı ifade edilmiştir.
- 31.** Kurumda, kapasitenin üzerinde mahpus bulunması sebebiyle aşırı kalabalıklaşma sorununun mevcut olduğu görülmüş, mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kurumdaki kalabalıklaşmanın yatak yetersizliği sorununa sebep olduğu, mevcut yatakların kalitesiz olduğu şikâyeti alınmıştır. Mahpusların bu şikayeti Kurum İdaresi ile paylaşmış; “yatakların cezaevlerinde kullanılmaya mahsus bu Kurumlara özgü üretildiği” beyan edilmekle birlikte İdare tarafından kullanılan ifadelerin mahkumların şikayetlerini teyit edici nitelikte olduğu kanaati hasıl olmuştur.
- 32.** Çocukları ile kalan kadın mahpuslardan anne refakatinde kalan çocuklar için ayrı bir yatak verilmediği, çocuklarla annelerin aynı yatakta kaldığı şikayeti alınmış, söz konusu husus heyetimizce İdareye iletilmiş; “annelerin talepleri halinde çocuklar için de yatak verilmesi için girişimde bulunulacağı” bilgisi alınmıştır.
- 33.** Kurum geneli ve bölümleri ile mahpusların barındırıldığı koğuşların düzenli olarak haşere ve benzeri böceklerin yok edilmesi için ilaçlandığı, hijyen için gerekli temizlik malzemelerinin (sıvı sabun, bulaşık deterjanı, yüzey temizleyici, çamaşır suyu vb.) koğuşlara genel bütçeden alınarak ücretsiz olarak dağıtıldığı, koğuşların zeminlerinin düzenli olarak yıkandığı, genel bütçeden temin edilen temizlik

malzemeleri ile ara koridorlar ve koğuşlara bağlı alanların temizlenerek hijyen sağlandığı, tüm koğuşlara maske verildiği gözlenmiştir.

- 34.** Kurum kantininde infaz koruma memurları gözetiminde mahpusların çalıştığı, mahpusların acil ihtiyaçlar haricinde haftada bir gün kantinden alışveriş yapabildiği, her koğuşun haftanın belirli bir gününde kantin için liste verdiği, bu listeler dikkate alınarak kantin malzemelerinin temin edildiği anlaşılmış, kantinde pandemi tedbirlerine azami riayet edildiği gözlemlenmiştir.
- 35.** Mahpuslarla yapılan görüşmelerde genel olarak kantinden ürün temini konusunda herhangi bir sorun yaşamadıkları ifade edilmiştir. Bununla birlikte, bazı kadın mahpuslardan, kadınların ihtiyaçlarına özgü ürün çeşitliliğinin az olduğu, talep edilen ürünün kantinde olmaması halinde dış kantin yoluyla ihtiyaçların karşılanmaya çalışıldığı ancak dış kantin teminlerinin iki ayda bir yapıldığı, bu sürenin de kimi zaman uzaması sebebiyle bazı ihtiyaçlarını temin etmede sorun yaşadıkları şikâyeti alınmıştır.

3.3. Beslenme

- 36.** Kurumda kalori hesabına göre kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeği olmak üzere günde 3 öğün yemek verildiği; yapılan sağlık muayenesi sonucunda doktor tarafından diyet yemek yemesi gerektiği yönünde rapor verilen mahpusların yemeklerinin belirlenen diyet programı çerçevesinde verildiği bilgisi alınmış, mahpuslarla yapılan görüşmeler sonucunda diyet yemekler konusunda herhangi bir sorun yaşanmadığı anlaşılmıştır.
- 37.** Mahpuslardan yemek çeşitliliğinin az olduğu, sürekli aynı yemeklerin çıktığı şikayeti alınmış, Kurum İdaresi tarafından günlük iâşe bedelinin miktarı sebebiyle yemek listelerinin imkânlar dâhilinde belirlendiği beyan edilmiştir. Ziyaret heyetimizde bulunanlar öğle yemeğini Kurum yemekhanesinde yemiş, yemeklerin lezzet ve kalitesi heyetimiz tarafından uygun bulunmuştur.

3.4. Sağlık Hizmeti

- 38.** Kurum revirinde bir aile hekimi ve bir diş hekimi ile 3 sağlık personeli bulunduğu, Kurum doktorunun hafta içi her gün mesai saatleri içerisinde Kurumda bulunduğu, diş hekiminin kadrolu personel olduğu ve hafta içi her gün Kurumda bulunmak

suretiyle hizmet verdiği gözlenmiş, mesai saatleri dışında Kurumda sürekli çalışan sağlık personelinin bulunmadığı, acil durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezi hizmetinden yararlandığı anlaşılmıştır.

- 39.** Doktor ve sağlık personelinin aynı çalışma odasını paylaşmakta olduğu, bu odanın aynı zamanda revir olarak kullanıldığı gözlenmiş, muayene esnasında doktor ile birlikte bir sağlık memurunun ve güvenlik nedeniyle bir infaz koruma memurunun bulunduğu bilgisi alınmış, sedye önünde paravan olmadığı görülmüştür.
- 40.** Kurumda görevli diş hekiminin kendisine ait ve gerekli tıbbi malzemeleri içeren ayrı bir odasının bulunduğu görülmüş; diş hekimi tarafından diş temizliği, dolgu gibi basit işlemlerin Kurumda yapılabildiği, hastanede yapılması uygun olan işlemler için mahpusların uygun görülen sağlık kuruluşuna sevkinin sağlandığı bilgisi verilmiştir.
- 41.** Sağlık servisinde yer alan bir başka odanın ilaç ve tıbbi malzemelerin tutulması için tahsis edildiği görülmüş, bu odanın heyetimizce incelenmesi esnasında dolap veya çekmecelerde tarihi geçmiş malzemelerin bulunduğu görülmüş, durumun personele aktarılmasının ardından bu ürünlerin aynı gün içerisinde toplanarak kullanım dışı bırakıldığı bilgisi alınmıştır.
- 42.** İdare tarafından Kurum doktoru ile yapılan görüşmelerde acil durumlara öncelik tanındığı, kronik rahatsızlıkları olan kişilerin yoğunluk durumuna göre sıraya alınarak doktor ile görüşmesinin sağlandığı ifade edilmiştir.
- 43.** Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, muayene talepli dilekçelerine istinaden gerekli muayene işlemlerinin gününbirlik karşılandığı, gerekli görülmesi halinde ilgili yerlere sevklerinin yapıldığı, sağlık personeli nezaretinde ilgili polikliniklerde muayenelerinin yapıldığı ve reçete edilen ilaçların temininde herhangi bir aksama yaşanmadığı ifade etmiştir.
- 44.** Kronik rahatsızlığı bulunan mahpusların raporlu ilaç teminlerinin düzenli olarak sağlandığı, aylık veya yıllık poliklinik kontrollerinin Kurum aile hekiminin onayı ile ilgili hastanelerde uzman doktorlarca takip edildiği, mahpusların gerek Kurum doktoru gerekse sevk edildikleri hastanedeki uzman hekimlerce reçete edilen ilaçlarının temin edilmek üzere, Kurum ile anlaşması olan eczanelere aynı gün gönderildiği, reçete edilen ilaçların eczane tarafından hazırlanmasının ardından sağlık personelinin kontrolünde ilaçların nasıl kullanılacağı tarif edilerek

mahpuslara verildiği, psikiyatri ilaçlarının ise günlük doz olarak sağlık personeli ve infaz koruma memurları tarafından verildiği bilgisi alınmıştır.

- 45.** Kurumda ziyaret tarihi itibarıyla açlık grevinde bulunan mahpus bulunmadığı, olduğu takdirde günlük kilo ölçümü, saatlik ateş, nabız ve tansiyon ölçümlerinin yapıldığı, bu mahpuslarının durumlarına ilişkin bildirimlerin ilgili Bakanlığa aynı gün yapıldığı, acil durumlarda revir personeli tarafından ilk müdahale yapılarak 112 acil servisi ile hastaneye naklinin sağlandığı bilgisi edinilmiştir.
- 46.** Kuruma bulaşıcı hastalığı olan bir mahpusun gelmesi durumunda doktor raporuna istinaden mahpusun izole edildiği ifade edilmiştir.
- 47.** Pandemi dönemi olması nedeniyle hem personele hem de mahpuslara hijyen eğitimi verildiği ifade edilmiş olup ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda COVID-19 hastalığı sebebiyle pozitif vaka bulunmamaktadır. Ziyaret tarihine kadar ise Kurumda toplam 385 mahpusta COVID-19 vakası görüldüğü ifade edilmiş, COVID-19 bulaşıcı hastalığına bağlı bir vefat yaşanmadığı ifade edilmiştir.
- 48.** Kuruma ilk girişte mahpuslara PCR testinin kolluk kuvvetlerince yaptırılarak girişlerin sağlandığı, yeni giren mahpusların 14 gün tedbir amaçlı izole koşullarda bekletildikleri ve akabinde yeniden PCR testlerinin yapıldığı, pozitif çıkan vakaların ise izole koşullara alınıp saat başı ateş, nabız, tansiyonlarının ölçüldüğü, kronik hastalığı bulunan veya 65 yaş üstünde olanların (herhangi bir rahatsızlığı olmasına bakılmaksızın) hastaneye sevkinin sağlanıp orada izolasyona alındığı anlaşılmıştır.
- 49.** Kurumdan herhangi bir nedenle (sevk, nakil, hastane, adliye vb.) ayrılan mahpusların izole koşullara alındığı, herhangi bir belirti göstermese dahi 14 gün karantinada kaldığı ve sonrasında PCR testi yaptırılarak test sonucunun negatif olması halinde belirlenen koşula alındığı ifade edilmiştir.
- 50.** Ziyaret tarihinde COVID-19 aşılama çalışmaları kapsamında; Kurumda kalan mahpuslardan 631'inin birinci doz, 20'sinin ise ikinci doz aşı yaptırdığı bildirilmiştir.
- 51.** İdare tarafından; aşılardan Kurum dışından gelen sağlık ekibi tarafından bizzat yapıldığı, aşı yaptırmak istemeyen mahpuslarla doktorun görüşürüldüğü ve bilgi verildiği, buna karşın kişi halen aşı olmak istemiyorsa kendisinden aşı olmak istemediğine ilişkin beyanını muhtevi dilekçe alındığı bilgisi verilmiştir.

52. Kurum içerisinde mahpuslarla iletişimi olan personelin COVID-19 kapsamında Kurum dışına çıkmadan 10 gün boyunca çalıştığı; sonrasında ise 20 gün izinli olduğu ifade edilmiştir.

3.5. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri

53. Psiko-sosyal servis; Kurumda bulunan mahpuslardan görüşme talebinde bulunanlar ile gerekli görüşmenin yapılması, görüşme neticesinde ilgili birimlerle irtibata geçerek önleyici tedbirlerin alınması ve sorunun çözülmesine yönelik faaliyetlerin yapılması, Kuruma ilk defa giriş yapan mahpuslarla ön görüşmelerin gerçekleştirilmesi, bu görüşmelerde intihara ve/veya depresyona yatkın olanların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması görevlerini ifa etmektedir.

54. Psiko-sosyal serviste fiili olarak görev yapan bir psikolog bulunmaktadır.

55. Kuruma 15 günde bir psikiyatristin geldiği belirtilmiştir.

56. Kurum İdaresi tarafından psiko-sosyal serviste görev yapan personelin çok sık değiştiği ve bu sebeple serviste çalışmalarda süreklilik sağlanamadığı beyan edilmiştir. Psiko-sosyal hizmetin yerine getirilmesinde mahpuslarla birebir görüşmeler yapılması, ayrıca grup çalışmalarının gerçekleştirilmesi, mahpusların ıslahı açısından çok önemlidir. Psiko-sosyal servisinde yapılan inceleme, problem çözme, gözlem, görüşme, rapor yazma ve dosyalama gibi çalışmaların aksamadan ilerlemesi, terapi ve tedavi faaliyetinden netice alınması bakımından oldukça önemli olması dikkate alındığında psiko-sosyal serviste çalışan personelin sayısının artırılması ve hasta mahremiyeti açısından da bu serviste görev yapan infaz koruma memurlarının mecburi bir durum olmadıkça değiştirilmeden görev sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir. Personelin çok sık değişmesi ve personel sayısının yetersiz olması psiko-sosyal hizmetin iyi bir şekilde yerine getirilmesi ve hasta takibinin yapılmasını zorlaştırması kuvvetle muhtemel olup, verilen hizmetin arzu edilen süre ve şekilde neticelenmesine menfi tesir edeceği değerlendirilmiştir. Bu sebeple Kurum tutulan mahpus mevcudu ve Kurumda görevli psikolog sayısı göz önüne alındığında personel sürekliliğinin sağlanması gerektiği ve personel sayısının yetersiz olduğu düşünülmektedir.

3.6. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

57. Kurum kütüphanesinde bulunan kitapların isimlerinin yer aldığı kitap listesinin tüm koşullara dağıtıldığı, ziyaret tarihindeki kütüphane listesi incelendiğinde kütüphanede 2260 adet kitap olduğu, ancak çocuk kitaplarının bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca Kurum İdaresi tarafından kitap ihtiyacının karşılanması hususunda İl Halk Kütüphanesi ile anlaşma sürecinde oldukları ifade edilmiştir.
58. İdare tarafından her mahpusun 10 kitap bulundurma hakkı olduğu, ders kitaplarının ise bu sayıya dâhil edilmediği ifade edilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmede kitap çeşitliliğinin az olduğu şikâyeti alınmıştır.
59. Kurumda kreş bulunmaktadır. Ancak kreşin bulunduğu alan; hem kapalı görüşme alanının içerisinde yer almakta hem de pandemi sürecinde personelin Kurumda yatılı kalması gerekliliği ve yatakhane olarak ayrı bir mekân olmamasın sebebiyle personel yatakhane olarak kullanılmaktadır. Çocukların gündüz kreşte zaman geçirebildiği ancak mevcut mekânın yatakhane olarak kullanılması sebebiyle fiziksel koşulların kreş olarak kullanıma uygun olmadığı gözlemlenmiştir.
60. Kadın mahpuslarca, sosyal faaliyet olarak koğuş içlerinde oyuncak bebek yaptıkları, ürettiklerin ürünlerin satışından belli oranda kazanç elde edebildikleri, ancak Kurum tarafından organize edilen hiçbir sosyal veya mesleki faaliyete katılım sağlayamadıkları beyan edilmiştir. Kurum İdaresi tarafından Kurumun fiziksel imkânlarının yetersizliği sebebiyle kadın mahpuslar için talep edilen sosyal faaliyetlerin yapılacağı bir alan oluşturulmadığı bilgisi verilmiştir. Ziyaret esnasında kadın koğuşlarının üst katında yer alan ve sosyal aktivite alanı olarak kullanılabilir nitelikte bir odanın depo olarak kullanıldığı görülmüştür.
61. Eğitim biriminde 3 öğretmenin görev yaptığı, mahpusların katılacağı sınavlar ile ilgili iş ve işlemlerin bu birim tarafından yürütüldüğü, okuma-yazma kursu gibi kurslar düzenlendiği gözlenmiş, pandemi öncesinde ise bağlama, işleme vb. hobi kurslarının organize edildiği ifade edilmiştir.
62. Kurumda barındırılmakta olan mahpuslardan açık öğretim, örgün öğretim ve uzaktan eğitime devam edenlerin ya da bunları tamamlayanların sayıları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Kurumda Kalan Mahpusların Eğitim Seviyeleri

Kurumda Kalan Mahpusların Eğitim Seviyeleri	Erkek	Kadın
Açık Öğretim Ortaokuluna devam eden tutuklu öğrenci sayısı	8	3
Açık Öğretim Ortaokuluna devam eden hükümlü öğrenci sayısı	9	1
Açık Öğretim Lisesine devam eden tutuklu öğrenci sayısı	83	10
Açık Öğretim Lisesine devam eden hükümlü öğrenci sayısı	77	3
Açık Öğretim Fakültesine (2 yıllık) devam eden tutuklu öğrenci sayısı	16	2
Açık Öğretim Fakültesine (2 yıllık) devam eden hükümlü öğrenci sayısı	14	2
Açık Öğretim Fakültesine (4 yıllık) devam eden tutuklu öğrenci sayısı	16	3
Açık Öğretim Fakültesine (4 yıllık) devam eden hükümlü öğrenci sayısı	28	2
Örgün Öğretim (2 yıllık) Ön Lisans eğitime devam eden hükümlü öğrenci sayısı	4	
Örgün Öğretim (4 yıllık) Lisans eğitime devam eden tutuklu öğrenci sayısı	1	
Örgün Öğretim (4 yıllık) Lisans eğitime devam eden hükümlü öğrenci sayısı	1	
Pandemi sürecinde uzaktan eğitim metodu ile sınavlara katılan tutuklu öğrenci sayısı	1	
Pandemi sürecinde uzaktan eğitim metodu ile sınavlara katılan hükümlü öğrenci sayısı	5	
Domain şifresi ile bilgisayar kullanan tutuklu öğrenci sayısı	1	
Domain şifresi ile bilgisayar kullanan hükümlü öğrenci sayısı	1	
Okuma yazma bilmeyen tutuklu sayısı	7	2
Okuma yazma bilmeyen hükümlü sayısı	8	4
Herhangi bir eğitim kurumuna devam etmeyip ceza infaz kurumunda bir eğitim kurumuna kayıt olan tutuklu sayısı	46	5
Herhangi bir eğitim kurumuna devam etmeyip ceza infaz kurumunda bir eğitim kurumuna kayıt olan hükümlü sayısı	51	3
Yaz okuluna katılan hükümlü/tutuklu öğrenci sayısı	48	4
Açık Öğretim Fakültesine devam ederken / kayıt yaptırmışken tutuklanarak Kuruma gelen öğrenci sayısı (Kurumda kayıtları yapılanlar hariç)		1
2020 Yılı içerisinde Birinci Kademe Okur Yazarlık Kurslarını tamamlayan tutuklu sayısı	1	
2020 Yılı içerisinde Birinci Kademe Okur Yazarlık Kurslarını tamamlayan hükümlü sayısı	1	2
2020 Yılı içerisinde Açık Öğretim Ortaokulunu tamamlayan tutuklu öğrenci sayısı	8	1
2020 Yılı içerisinde Açık Öğretim Ortaokuluna tamamlayan hükümlü öğrenci sayısı	13	
2020 Yılı içerisinde Açık Öğretim Lisesini tamamlayan tutuklu öğrenci sayısı	2	

2020 Yılı içerisinde Açık Öğretim Lisesini tamamlayan hükümlü öğrenci sayısı	113	
2020 Yılı içerisinde Açık Öğretim Fakültesini tamamlayan tutuklu öğrenci sayısı	13	
2020 Yılı içerisinde Açık Öğretim Fakültesini tamamlayan hükümlü öğrenci sayısı	19	

63. Pandemi tedbirlerine uygun olarak konser, tiyatro, konferans, grup çalışmaları, el sanatları etkinlikleri, sinema etkinliği, özel günler ve tören anma etkinlikleri yapıldığı öğrenilmiş, ziyaret tarihi itibarıyla açık spor sahasında spor yapan mahpusların olduğu da görülmüştür. Pandemi döneminde sosyal aktivitelerin ve spor faaliyetlerinin tedbirler ışığında devam etmesi iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmiştir.

64. Tablo 3 'te 2020 yılında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin verilere yer verilmiştir:

Tablo 3: Kurumdaki Sosyal, Kültürel ve Manevi Faaliyetler

Sosyal, Kültürel ve Manevi Faaliyetler	Sayı	Katılan Mahpus Sayısı
2020 yılında gerçekleştirilen konser sayısı	2	401
2020 yılında gerçekleştirilen konferans ve seminer sayısı	6	433
2020 yılında gerçekleştirilen sinema gösterisi sayısı	7	62
2020 yılında gerçekleştirilen tören/anma günü sayısı	6	156
2020 yılı içerisinde Kuran-ı Kerim öğrenme kursu alan mahpus sayısı	2	23

65. Ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda bakır ve el sanatları, yemeni ve saya ürünleri, unlu mamuller ve tekstil ürünleri atölyeleri aktif olarak faaliyet göstermektedir. Ziyaret Heyetince iş atölyeleri yerinde gözlemlenmiş, burada çalışan mahpuslarla görüşülmüş ve mahpusların uygulamalardan memnuniyet duyduğu anlaşılmıştır. Pandemi döneminde uygun tedbirler alınarak iş atölyelerinin faaliyetlerine aktif olarak devam etmesi iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmiştir.

66. Kurum tarafından sivil toplum kuruluşları (STK) ile yapılan işbirliği sayıları, mahpusların iş meslek kurslarına katılım sayıları ile diğer kurslara katılım sayılarına Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4: Kurumla İlgili Diğer Bilgiler

Çeşitli Faaliyetler	Sayı
2020 yılında iş birliği yapılan STK sayısı (Kamu Kurumları Hariç)	1
2020 yılında iş meslek kurslarına katılan toplam mahpus sayısı	97
2020 yılında Sosyal, Kültürel ve Diğer kurslara katılan toplam mahpus sayısı	18

3.7. Dış Dünya İle Etkileşim

- 67.** Pandemi tedbirleri kapsamında mahpusların, ayda iki kez ve en fazla iki kişi ile kapalı görüş yapabildiği, pandemi nedeniyle mahpusların açık görüş hakkından faydalanamadıkları anlaşılmıştır. Heyetimizce görüşülen mahpuslardan bazıları tarafından kapalı görüş süresinin 30-35 dakika sürdüğünden bahisle bu sürenin yeterli olmadığı, pandemi nedeniyle hâlihazırda açık görüş yapamadıkları, bu sürecin kendilerini yıprattığı şikayeti alınmış, Kurum İdaresi tarafından personel sayısının yetersiz olması ve kapasitenin üzerinde mahpus barındırılması sebebiyle işleyişin imkânlar dâhilinde yürütülmeye çalışıldığı beyan edilmiştir.
- 68.** Kurumda iç mektuplaşmanın yasak olduğu, mahpuslar arasında 15 günde bir iç görüşme yaptırıldığı, mahpusların, pandemi dönemi uygulamaları kapsamında haftada bir kez 2 kişiyle 20 dakika ile sınırlı olmak üzere telefon görüşmesi yapma hakkına sahip oldukları ifade edilmiştir.
- 69.** Kurum İdaresi tarafından; Kuruma 16 adet farklı gazete geldiği, gelen gazetelerin pandemi süreci sebebiyle bir gün sonra dağıtıldığı, yerel gazetelerin ise incelemeden geçtiği ve Kurum içerisinde risk teşkil edecek bir haber olması durumunda o bölümün kesilerek dağıtımının yapıldığı ifade edilmiştir.

3.8. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri

- 70.** Kendisiyle görüşme yapılan mahpuslar tarafından dile getirilen herhangi bir işkence ve kötü muamele iddiası olmamıştır.
- 71.** Mahpuslar taleplerini Kurum İdaresine yazılı olarak iletebildikleri gibi gerek Kurum Müdürlerine gerekse de Ceza İnfaz Kurumu Savcısına şifâhen de iletebildiklerini ifade etmişlerdir.

- 72.** Kurumdan her gün sabah sayımında, koğuştta bulunan mahpusların dilekçelerini görevli personele teslim ettiği, personelin toplanan tüm dilekçeleri sorumlu İnfaz Koruma Baş Memurluğuna bıraktığı, burada yapılan ayrıştırmalar neticesinde dilekçenin niteliğine göre ilgili birimlere gönderiminin sağlandığı, birimlere gelen talep dilekçelerinin içeriğine göre gerekli işlemlerin yapılarak cevaplandığı bilgisi alınmıştır.
- 73.** Yapılan görüştmelerde bazı mahpuslardan dilekçe çıkış numaralarının kendilerine verilmediği şikâyeti alınmış, heyetimizce bu şikâyet İdareye iletilmiş, İdare tarafından mevcut personel sayısı ile söz konusu talebin karşılanmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.
- 74.** Kurum İdaresi tarafından Kuruma ilk kabul edilen mahpusların aramalarının ilgili mevzuata uygun olarak yapıldığı beyan edilmiş, aramalarda kullanılmak üzere tek kullanımlık önlüklerin bulunduğu heyetimizce gözlemlenmiştir.
- 75.** Kuruma gelen mahpuslara ilk girişte bilgi formu verildiği, bu bilgi formlarının İngilizce ve Arapça tercümelerinin de olduğu, ayrıca ceza infaz kurumunda uyulması gereken kuralları içeren formun okunarak tebliğ edildiği anlaşılmıştır. Ayrıca mahpuslara iyi hal değerlendirme sistemi ve iyileştirme programlarına katılma yükümlülüğu ile ilgili bilgilendirme yapılan formların verildiği, buna ek olarak Kurumdaki davranışlarının açık cezaevine, denetimli serbestliğe ayrılma ve tahliye olmaya etki edebileceğine dair 02.09.2012 tarihli ve 28399 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin de tebliğ edildiği bilgisi alınmıştır.
- 76.** İdarece, ziyaret tarihi itibarıyla Disiplin Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarının kaldırılmasına yönelik yaklaşık 50 şikâyet dilekçesi olduğu, bahse konu dilekçelerin İnfaz Hâkimliğince incelenerek karara bağlandığı, yine son son bir yıl içerisinde 113 kınama, 81 bazı etkinliklerden men bırakma, 78 ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma, 25 haberleşme ve iletişim araçlarından yoksun bırakma, 79 hücreye koyma cezası verildiği bilgisi verilmiştir.
- 77.** Son bir yıl içerisinde Kurum uygulamalarına ilişkin adli ve idari mercilere yapılan herhangi bir şikâyet bulunmadığı anlaşılmıştır.

4. TAVSİYELER

4.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

- 78.** Kurumda görev yapan ve mahpuslarla sürekli iletişim halinde olan infaz koruma memurlarının karantina sistemiyle çalışması sebebiyle moral ve motivasyonu artırıcı çalışmaların yapılması ve pandemi dolayısıyla barınma ihtiyaçlarının uygun ortamlarda sağlanması,
- 79.** Kurumun genel tadilatının yapılmasının fiziksel koşullardan kaynaklanan zorlukları ortadan kaldıracığı dikkate alınarak, tadilat ile ilgili yapılması planlanan iş ve işlemlerin hızlandırılarak mevcut sorunların çözümü için gerekli çalışmaların yapılması,
- 80.** Koşullarda aşırı kalabalıklaşmanın neden olduğu eskimiş, yıpranmış yatak sorununun giderilmesi, özellikle çocuğuyla kalan kadın mahpuslar bakımından çocuklar için ayrı yatak temin edilmesi hususunda gerekli girişimlerin yapılması,
- 81.** Kurum kantininde mahpusların ihtiyacı gözetilerek imkânlar nispetinde ürün çeşitliliğinin artırılması veya ihtiyaç durumunda dış kantinden daha kısa sürede ürün temini hususunda gerekli kolaylığın sağlanması,
- 82.** Muayene odasında paravan bulunmasının hasta mahremiyeti açısından önem arz ettiği³ göz önünde bulundurularak muayene odasındaki paravan eksikliğinin giderilmesi ve muayenelerin mahremiyet gözetilerek yapılmasına azami özen gösterilmesi,
- 83.** Ceza infaz kurumlarında psiko-sosyal servisler, mahpusların iyilik hallerinin tespiti ve takibi açısından önem arz etmektedir. Bu serviste yapılan inceleme, problem çözme, gözlem, görüşme, rapor yazma ve dosyalama gibi çalışmaların aksamadan ilerlemesi adına psiko-sosyal serviste çalışan personelin sayısının artırılması ve çalışanlarda sürekliliğın sağlanması,
- 84.** Çocukların; zihinsel, duygusal, sosyal, bedensel gelişiminin %70'inin 0-6 yaş arasında tamamlandığı bilinmektedir. Kurumda anne refakatinde kalan çocukların mevcudiyeti dikkate alındığında, 0-6 yaş aralığındaki çocukların gelişimlerini

³ İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu (İstanbul Protokolü): *“Tutuklu/hükümlünün muayenesi uygun fiziksel koşulların, yeterli zaman ve olanakların, mahremiyet ve gizliliğın sağlandığı, hekimin uygun gördüğü rahat bir mekânda yapılmalıdır.*

destekleyen kitapların kütüphanede bulundurulması ve anne mahpusların bu konuda bilgilendirilmesi,

- 85.** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarının 28/5'inci maddesinde ceza infaz kurumlarında kalan mahpusların yararlanması için eğlendirici ve eğitsel kaynak, kitap ve diğer kitle iletişim araçlarıyla yeterli biçimde donatılmış zengin bir kütüphane bulunması tavsiye edilmektedir.⁴ Bu kapsamda İl Halk Kütüphanesi ile yapılacak anlaşma sürecinin hızlandırılması ayrıca alternatif çözüm yolları da kullanılarak kütüphanedeki kitap çeşitliliğinin artırılması,
- 86.** Kurumda çocukların vakit geçirmesi amacıyla ayrılan kreşin Kurum personelinin dinlenme/barınma alanı ve ziyaret görüşme alanı olarak kullanılmasına son verilerek kreş ve personelin kullanım ihtiyacına uygun alanların oluşturulması için gerekli düzenlemelerin yapılması,
- 87.** Oyuncaklar çocukların gelişimi için oldukça önemli materyaller olup, çocukların hayal gücünü geliştirmesi bakımından önemlidir. Bu kapsamda çocuklar için oyuncak temin edilmesi, ayrıca motor becerilerini geliştirebilecek, zihinsel gelişimlerini sağlayabilecek ve farklı duyularına hitap edecek oyunlar oynanmasının önemi dikkate alınarak, mevcut kreşte bu hususta gerekli düzenlemelerin yapılması,
- 88.** Ceza infaz kurumlarında sosyal faaliyetlerin çeşitliliği ve sıklığı mahpusların iyilik halini doğrudan etkilemektedir. Bu sebeple aktif olarak kullanılmayan ve ziyaret esnasında depo olarak kullanıldığı tespit edilen kadın koğuşlarının üst katındaki odaların sosyal aktivite odası olarak kullanıma açılması,
- 89.** Kadın mahpuslara yönelik sosyal aktivitelerin artırılmasının ve meslek edindirme kurslarının açılmasının mahpusların ıslah edilmeleri açısından önemli olduğu ve bu yönde çalışmaların yapılması,
- 90.** STK'ler ile çeşitli alanlarda yapılacak işbirliği sayılarının artırılması, tavsiye edilmektedir.

4.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

- 91.** Kurumda görev yapan personelin hizmet içi eğitim müfredatına, insan hakları ile BM'nin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya

⁴ Erişim Tarihi: 25 Eylül 2021. https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/29120200936251982019151705_tavsiye_kararlari.pdf.

Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu (İstanbul Protokolü) dahil olmak üzere işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgelendirme konularının dâhil edilmesi,

- 92.** Kurum kapasitesi ve fiilen kalan mahpus sayısı ile infaz koruma memurlarının karantina sistemiyle çalışmaları dikkate alınarak hizmetin daha verimli yerine getirilebilmesi için infaz koruma memur sayısının artırılması,
- 93.** Kapasitenin üzerinde mahpus bulunduran ceza infaz kurumlarında nakil taleplerinin değerlendirilmesi ve bu Kurumlara isteğe bağlı nakil yapılmamasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Nakil taleplerinin bu kapsamda gözden geçirilmesi ve kalabalıklaşma sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yapılması, tavsiye edilmektedir.

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

23.03.2022

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu
Karar Numarası : 2022/174

Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret raporu ile ilgili olarak;

1- Ulusal Önleme Ziyareti kapsamında Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna ziyaret gerçekleştiriliyor. Raporda özgürlüğünden alıkonulan mahkumlarla ilgili olarak işkence veya kötü muamele yapılıp yapılmadığına ilişkin tespit ve önerilerde bulunulacağı yerde tamamen kurumumuzun görev alanı dışında olan ve infaz koruma memurları ile ilgili yapılan değerlendirmelerin raporun 23, 24 ve 52. Paragraflarında yer almasından dolayı,

2- Raporun 31. Paragrafında “*Kurumda, kapasitenin üzerinde mahpus bulunması sebebiyle aşırı kalabalıklaşma sorununun mevcut olduğu görülmüş, mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kurumdaki kalabalıklaşmanın yatak yetersizliği sorununa sebep olduğu, mevcut yatakların kalitesiz olduğu şikâyeti alınmıştır. Mahpusların bu şikayeti Kurum İdaresi ile paylaşılmış; “yatakların cezaevlerinde kullanılmaya mahsus bu Kurumlara özgü üretildiği” beyan edilmekle birlikte İdare tarafından kullanılan ifadelerin mahkumların şikayetlerini teyit edici nitelikte olduğu kanaati hasıl olmuştur.*” Şeklinde bir tespit yapılmıştır.

Kurumda kapasitesinin üzerinde “**aşırı kalabalıklaşma**” tabiri ile kalabalıklaşma olduğu ifade edilmiş ve “**aşırı**” sıfatı kullanılarak kalabalıklaşma durumu özellikle pekiştirilmek istenmiştir. Ancak raporda bu ifadeler yazılırken kalabalıklaşma sorunun uluslararası standartlara göre özgürlüğünden alı konulan kişi başına düşen kapalı alan standartlarına uygun olup olmadığı, uygun değilse aradaki metrekare farkının somut bir şekilde ortaya konulması gerekirken amiyane tabirle “**aşırı kalabalıklaşmanın**” olduğunu belirtmenin doğru olmayacağı, bu tür tespitlerde mutlaka ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde bilimsel değerlendirmelere yer verilmesi gerektiğinden,

Diğer taraftan “**mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kurumdaki kalabalıklaşmanın yatak yetersizliği sorununa sebep olduğu,**” şeklinde bir ifadenin bulunduğu, her cezaevinin deposunda yıpranmış yatakların yenileri ile değiştirilmesi için envanterde fazladan yatak bulundurulmaktadır. Cezaevinin deposunda fazladan yatak mevcut olup olmadığı hususu tespit edilmeksizin yatak yetersizliğinden bahsetmenin doğru olmayacağı,

Ayrıca aynı paragrafta, “**mevcut yatakların kalitesiz olduğu şikâyeti alınmıştır. Mahpusların bu şikayeti Kurum İdaresi ile paylaşılmış; “yatakların cezaevlerinde kullanılmaya mahsus bu Kurumlara özgü üretildiği” beyan edilmekle birlikte İdare tarafından kullanılan ifadelerin mahkumların şikayetlerini teyit edici nitelikte olduğu kanaati hasıl olmuştur.**” şeklinde ayrı bir değerlendirme yapılmıştır. Cezaevinde kullanılan yataklar İş Yurtları kurumundan mahkumlar tarafından üretilmektedir. Türkiye’deki tüm cezaevlerinde yanmaz ve aynı standartlarda sünger yataklar kullanılmaktadır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunca bu güne kadar ziyaret edilen herhangi bir infaz kurumunda yatakların kalitesizliğine ilişkin şikayet alınmamışken, teknik veya bilimsel bir veriye dayanmaksızın cezaevindeki yatakların kalitesiz olduğunu ifade etmenin doğru olmayacağı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 90TN-SK6Y-80MR Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.tihек.gov.tr>

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Keр Adresi : tihek@hs01.keр.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihек.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

değerlendirildiğinden,

3- Raporun 67. paragrafında “Kurum İdaresi tarafından personel sayısının yetersiz olması ve kapasitenin üzerinde mahpus barındırılması sebebiyle işleyişin imkânlar dâhilinde yürütülmeye çalışıldığı beyan edilmiştir” şeklinde bir beyana dayanarak personel eksikliğinin ifade edilmesi doğru değildir. Her bir cezaevinin norm kadrosu bulunmaktadır. Norm kadrosunda kaç personel olduğu, fiilen çalışan kaç personel olduğuna ilişkin detaylı bir bilgilendirme yapılmadan personel eksikliğinden bahsetmek mümkün olamayacağı,

4- Raporun 87. Paragrafında “Oyuncaklar çocukların gelişimi için oldukça önemli materyaller olup, çocukların hayal gücünü geliştirmesi bakımından önemlidir. Bu kapsamda çocuklar için oyuncak temin edilmesi, ayrıca motor becerilerini geliştirebilecek, zihinsel gelişimlerini sağlayabilecek ve farklı duyarlarına hitap edecek oyunlar oynanmasının önemi dikkate alınarak, mevcut kreşte bu hususta gerekli düzenlemelerin yapılması, “ şeklinde bir tavsiye bulunulduğu,

Raporun tespitler bölümünde anne yanında kalan çocukların oyuncaklara ulaşımı ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapılmaksızın “çocuklara oyuncak temin edilmesi” şeklinde bir tavsiyede bulunmanın doğru olamayacağı ve anne yanında kalan çocuklara hiç oyuncak verilmiyor şeklindeki değerlendirmenin iyi niyet sınırlarını aştığı düşünüldüğünden,

Sayın çoğunluğun kararına katılmıyorum.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 90TN-SK6Y-80MR Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.tihек.gov.tr>

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihек.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

